

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U003095

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 03-07-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ ПДАУ від 25 серпня 2026 р. № 1091 ст

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шпирна Іван Геннадійович

2. Ivan H. Shpyrna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2370-7047

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 204

Назва наукової спеціальності: Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

Галузь / галузі знань: аграрні науки та продовольство

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

Дата захисту: 28-07-2026

Спеціальність за освітою: Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 00000000

Місцезнаходження: -----, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 14379

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493014

Місцезнаходження: вул. Сковороди, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: <https://ror.org/01s344n79>

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493014

Місцезнаходження: вул. Сковороди, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: <https://ror.org/01s344n79>

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 68.39.35

Тема дисертації:

1. Вплив породи і віку свинок при відлученні на їх ріст та відтворювальну здатність
2. The influence of breed and age at weaning of gilts on their growth and reproductive capacity

Реферат/анотація:

1. Дисертацію присвячено комплексному дослідженню біологічних і технологічних чинників, які визначають формування продуктивності ремонтних свинок, а саме впливу породних особливостей та різного віку відлучення на ріст, розвиток, становлення статевої функції і подальшу відтворювальну здатність. Актуальність роботи обумовлена зростанням потреби у підвищенні ефективності свинарства за рахунок оптимізації технологій вирощування ремонтного молодняку, зменшення втрат через вибраковування та забезпечення стабільної відтворної здатності свиноматок у сучасних умовах інтенсивного виробництва. Метою дослідження було науково обґрунтувати вплив різної тривалості підсисного періоду та породних особливостей свиней на відтворювальну здатність свиноматок, ріст і розвиток поросят, продуктивні якості ремонтних свинок та економічну ефективність виробництва, а також визначити найбільш оптимальний вік відлучення для різних порід в умовах племінного виробництва. Для досягнення поставленої мети було вирішено комплекс взаємопов'язаних завдань, які включали: оцінку динаміки росту та середньодобових приростів свинок порід велика біла та ландрас за різних строків відлучення; визначення впливу тривалості

підсисного періоду на продуктивність свиноматок і розвиток поросят; дослідження адаптаційних можливостей молодняку залежно від віку відлучення, зокрема за показниками споживання корму, частоти виникнення діареї та рівня приростів; встановлення характеру кореляційних зв'язків між основними відтворювальними та продуктивними ознаками; оцінку економічної ефективності різних технологічних рішень; визначення впливу досліджуваних факторів на рівень вибраковування ремонтного молодняку. Дослідження проводилися у виробничих умовах сучасного свинарського підприємства із використанням тварин двох основних материнських порід – великої білої та ландрас, що дозволило забезпечити практичну спрямованість отриманих результатів і можливість їх безпосереднього впровадження у виробництво. Експериментальні дослідження виконувалися на сформованих за принципом аналогів групах свинок і свиноматок, які відрізнялися за породною належністю та тривалістю підсисного періоду (21 та 28 діб). У результаті проведених досліджень встановлено, що вік відлучення свинок є одним із ключових технологічних факторів, який визначає їхню адаптацію до умов періоду після відлучення, інтенсивність росту, фізіологічний стан організму та подальшу продуктивність. Доведено, що відлучення у віці 28 діб створює найбільш сприятливі умови для фізіологічного становлення організму, забезпечує зниження рівня стресу, формування вищого стартового потенціалу росту та більш стабільну реалізацію генетичних можливостей тварин. Поросята, відлучені у цьому віці, характеризувалися більшою початковою живою масою, рівномірною динамікою росту, стабільним споживанням корму та нижчою частотою проявів шлунково-кишкових розладів. Встановлено, що середньодобові прирости за період від народження до завершення дорощування становили 383 г у свинок породи ландрас та 364 г у аналогів великої білої. Натомість скорочення підсисного періоду до 21 доби призводило до тимчасового пригнічення росту у перші тижні після відлучення, що проявлялося зниженням середньодобових приростів у період з 22 до 35 доби життя (у ландрасів до 34-144 г, у великої білої – до 86-136 г), а також зменшенням абсолютних приростів (0,24-1,01 кг і 0,60-0,95 кг відповідно). Ці зміни супроводжувалися підвищеною частотою діареї, нерівномірним споживанням корму та загальним стресовим станом організму. Хоча в подальшому спостерігався компенсаторний ріст, особливо у тварин породи ландрас, кінцева жива маса таких поросят залишалася нижчою на 3,8-7,3 % порівняно з тваринами, відлученими у 28-добовому віці. Виявлено, що тривалість лактаційного періоду суттєво впливає на продуктивність свиноматок та показники розвитку приплоду. Скорочення тривалості лактації на 23,4-32,5 % призводило до істотного зниження маси гнізда поросят при відлученні на 23,29-24,5 %, а також маси одного поросяти на 25,4-27,7 %. Крім того, відзначено зниження середньодобових приростів на 6,1-12 %, абсолютних – на 3,632,9 % і відносних – на 1,74-18,9 %. Водночас кількість поросят у гнізді та їх збереженість залишалися відносно стабільними і не залежали від породи та тривалості лактації, хоча варіабельність цих показників була вищою у тварин породи ландрас. Доведено, що тривалість лактації має суттєвий вплив на відтворювальну функцію свиноматок, зокрема на інтервал між відлученням поросят і наступним проявом еструсу. Встановлено, що цей інтервал був коротшим на 9,1-22,8 % у свиноматок зі стандартною тривалістю лактації порівняно з тваринами зі скороченим підсисним періодом. При цьому у свиноматок великої білої породи він був на 13,916,7 % коротшим, ніж у тварин породи ландрас. Фактор тривалості лактації визначав 86,7 % варіації маси одного поросяти при відлученні, 73,7 % маси гнізда та 37,2 % тривалості сервіс-періоду, тоді як вплив породи був мінімальним.

2. The dissertation is devoted to a comprehensive study of biological and technological factors that determine the productivity of replacement gilts (young female pigs not yet mated), namely the influence of breed characteristics and different weaning ages on growth, development, the establishment of sexual function, and subsequent reproductive capacity. The relevance of the work is due to the growing need to increase the efficiency of pig production through the optimization of technologies for raising replacement gilts, reducing losses due to culling, and ensuring stable reproductive capacity of sows (adult female pigs) under modern conditions of intensive production. The aim of the study was to scientifically substantiate the influence of different durations of the suckling period (time during which piglets nurse from the sow) and breed characteristics of pigs on the reproductive capacity of sows, growth and development of piglets, productive qualities of replacement gilts, and

the economic efficiency of production, as well as to determine the most optimal weaning age for different breeds under conditions of breeding production. To achieve this aim, a set of interrelated tasks was solved, including: evaluation of the dynamics of growth and average daily gains of gilts of the Large White and Landrace breeds under different weaning periods; determination of the influence of the duration of the suckling period on sow productivity and piglet development; investigation of the adaptive capacity of young stock depending on weaning age, in particular by indicators of feed intake, frequency of diarrhea occurrence, and growth rate; establishment of the nature of correlations between the main reproductive and productive traits; assessment of the economic efficiency of different technological solutions; determination of the influence of the studied factors on the culling rate of replacement gilts (removal of unproductive animals from the group). The research was conducted under the production conditions of a modern pig farming enterprise, using animals of two main maternal breeds - Large White and Landrace. Experimental studies were carried out on groups of gilts and sows formed according to the principle of analogies, differing in breed affiliation and duration of the suckling period (21 and 28 days). As a result of the conducted studies, it was established that the age at weaning of gilts is one of the key technological factors determining their adaptation to post-weaning conditions, growth intensity, physiological state of the organism, and subsequent productivity. It has been proven that weaning at the age of 28 days creates the most favorable conditions for the physiological development of the organism, ensures a reduction in stress levels, the formation of a higher initial growth potential, and a more stable realization of the genetic potential of animals. Piglets weaned at this age were characterized by greater initial live weight, uniform growth dynamics, stable feed intake, and a lower incidence of gastrointestinal disorders. It was established that the average daily gains during the period from birth to the completion of the rearing phase amounted to 383 g in Landrace gilts and 364 g in their Large White counterparts. In contrast, shortening the suckling period to 21 days led to temporary growth suppression during the first weeks after weaning, which was manifested in reduced average daily gains during the period from 22 to 35 days of life (in Landrace piglets to 34-144 g, in Large White piglets to 86-136 g), as well as a decrease in absolute gains (0.24-1.01 kg and 0.60-0.95 kg, respectively). These changes were accompanied by an increased incidence of diarrhea, uneven feed intake, and a general stress condition of the organism. Although compensatory growth was subsequently observed, especially in Landrace animals, the final live weight of such piglets remained lower by 3.8-7.3% compared to animals weaned at 28 days of age. It was found that the duration of the lactation period significantly affects sow productivity and the developmental indicators of the litter. A reduction in lactation period by 23.4-32.5% led to a substantial decrease in litter weight at weaning by 23.29-24.5%, as well as in the weight of an individual piglet by 25.4-27.7%. In addition, a decrease in average daily gains by 6.1-12%, absolute gains by 3.6-32.9%, and relative gains by 1.74-18.9% was observed. At the same time, the number of piglets in the litter and their survival rate remained relatively stable and did not depend on breed or lactation period, although the variability of these indicators was higher in Landrace animals. It has been proven that the duration of lactation has a significant effect on the reproductive function of sows, in particular on the interval between weaning and the subsequent onset of estrus.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Шостя А.М., Шпирна І.Г. Вплив породи та тривалості лактації на відтворювальні якості свиноматок в умовах промислового виробництва. Аграрний вісник Причорномор'я. 2025. Т.115. С.212-238. <https://doi.org/10.37000/abbsl.2025.n5.17>
- 2. Шостя А. М., Шпирна І. Г. Вплив тривалості попередньої лактації на відтворювальні якості свиноматок великої білої та ландрас порід за чистопородного їх розведення. Scientific Progress & Innovation, 2025. Т.28(3). С. 146-156. <https://doi.org/10.31210/spi2025.28.03.23>
- 3. Шостя А. М., Шпирна І. Г. Ефективність отримання та вирощування порослят за різної тривалості лактації у свиноматок материнських порід. Аграрний вісник Причорномор'я. 2025. Т.116. С.307-328. <https://doi.org/10.37000/abbsl.2025.116.21>
- 4. Шостя А. М., Шпирна І. Г. Вплив тривалості лактації на ріст і ефективність використання кормів ремонтних свинок ландрас і великої білої порід. НВ ЛНУ ветеринарної медицини та біотехнологій. Серія: Сільськогосподарські науки. 2025. Т.27(103). С.237-249. <https://doi.org/10.32718/nvlvet-a10328>
- 5. Шостя А. М., Шпирна І. Г. Вікові особливості компенсаторного росту та фізіологічної адаптації свинок великої білої та ландрас порід за різних термінів їх відлучення. Scientific Progress & Innovations. 2025. Т.28(4). С. 106-115. <https://doi.org/10.31210/spi2025.28.04.15>
- 6. Михалко О. Г., Шостя А. М., Шпирна І. Г., Маховий О. Г., Щербатюк Н. В., Махно К. І. Вплив породи та тривалості підсисного періоду на продуктивність та економічну ефективність вирощування ремонтних свинок. Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія: Тваринництво. 2025. №4. С. 45-63. DOI: <https://doi.org/10.32782/bsnau.lvst.2025.4.7>
- 7. Шпирна І. Г. Інтенсивність росту та ефективність використання кормів ремонтними свинками великої білої і ландрас порід, відлученими в різному віці під час їх дорощування. Інноваційні аспекти та перспективи розвитку технології виробництва і переробки продукції тваринництва : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (24-25 жовтня 2025 р., м. Миколаїв). С. 62-64. [https://www.mnau.edu.ua/files/podii/2025/10/zbirnik 24 10 2025.pdf?utm_source=chat_gpt.com](https://www.mnau.edu.ua/files/podii/2025/10/zbirnik%2024%2010%202025.pdf?utm_source=chat_gpt.com)
- 8. Шпирна І. Г. Відтворювальна здатність свиноматок за різної тривалості попередньої лактації. Сільськогосподарська освіта та наука України: історія, місія та візія, матеріали конференції присвячені ювілейним датам від дня заснування Полтавського товариства сільського господарства (160-річчя), Полтавської сільськогосподарської дослідної станції (115-річчя) та Інституту свинарства і агропромислового виробництва НААН (95-річчя) : зб. матеріалів Міжнар. наук.- практ. конф. (5 листопада 2025 р., м. Полтава). С. 129-131. URL: <https://svinarstvo.com/index.php/ua/naukova-biblioteka/materialikonferentsii/1006-silskohospodarskaosvita-ta-nauka-ukravinv-istoriva-misiva-ta-viziva>
- 9. Шпирна І. Г. Вплив тривалості попереднього підсисного періоду на відтворні якості свиноматок різних порід. X Всеукраїнська науково-практична інтернет- конференція «Актуальні питання технології продукції тваринництва»: збірник матеріалів X Всеукр. наук.-практ. інтернет конф. (23 грудня 2025 р., м. Полтава). С.62-63. <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/1239/2materialvxvseukravinskovinauko-vo-praktychnoyiinternet-konferenciyi531472.pdf>

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0119U101637, 0124U002065

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шостя Анатолій Михайлович

2. Anatolii M. Shostia

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 03.00.13

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1475-2364

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493014

Місцезнаходження: вул. Сковороди, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: <https://ror.org/01s344n79>

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів**Офіційні опоненти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Корх Ігор Володимирович

2. Ihor V. Korkh

Кваліфікація: к. с.-г. н., пров.н.с., 06.02.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8077-895X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут тваринництва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497199

Місцезнаходження: вул. Тваринників, Харків, Харківський р-н., 61026, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Луговий Сергій Іванович

2. Serhii I. Luhovyi

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6505-8105

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Миколаївський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00497213

Місцезнаходження: вул. Г. Гонгадзе, Миколаїв, Миколаївський р-н., 54008, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сусол Руслан Леонідович

2. Ruslan L. Susol

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2395-1282

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут свинарства і агропромислового виробництва
Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497006

Місцезнаходження: Шведська Могила, Полтава, Полтавський р-н., 36013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ільченко Марія Олександрівна

2. Mariia O. Ilchenko

Кваліфікація: к. с.-г. н., доцент, 03.00.13

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0163-1384

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493014

Місцезнаходження: вул. Сковороди, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: <https://ror.org/01s344n79>

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Ващенко Павло Анатолійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Ващенко Павло Анатолійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Кузьміна Наталія Миколаївна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна